

REVISTA ORTODOXĂ

MITROPOLIA OLTENIEI - ARHIEPISCOPIA CRAIOVEI

Nr. 2/2023

Vol. 1

Revista Ortodoxă
Online a
Mitropoliei Olteniei

Revista Ortodoxă

Online a
Mitropoliei Olteniei

Publicată cu **binecuvântarea**
† Înaltpreasfințitului Părinte Dr. IRINEU,
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

ISSN 2392-6546, ISSN-L 2392-6546

Nr. 2/2023
Vol. I

COLEGIUL DE REDACȚIE

PREȘEDINTE:

† ÎPS Prof. Univ. Dr. IRINEU POPA,
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

MEMBRI:

Pr. Prof. Univ. Dr. NICOLAE-RĂZVAN STAN
Pr. Prof. Univ. Dr. PICU OCOLEANU
Pr. Conf. Univ. Dr. ADRIAN IVAN
Pr. Conf. Univ. Dr. CONSTANTIN BĂJĂU
Pr. Lect. Univ. Dr. MIHAI CIUREA
Pr. Lect. Univ. Dr. ION REȘCEANU
Pr. Lect. Univ. Dr. IOAN-SORIN BORA
Pr. Lect. Univ. Dr. LUCIAN-ZENOVIU BOT

REDACTORI:

Pr. Dr. ADRIAN LUPU
Pr. Dr. SORIN-GRIGORE VULCĂNESCU

COORDONATOR REVISTĂ:

Pr. Conf. Univ. Dr. ADRIAN BOLDIȘOR

CORECTOR REVISTĂ:

Pr. Drd. NORBERT CIUPAGEA

TEHNOREDACTARE:

VALENTIN CORNEANU

CUPRINS

† ÎPS Prof. Univ. Dr. IRINEU POPA Pastorală la Nașterea Domnului.....	10
---	----

ANUL OMAGIAL**„Anul omagial al pastorației persoanelor vârstnice” și „Anul comemorativ al imnografiilor și cântăreților bisericești (psalți)”**

Pr. Lect. Univ. Dr. Ioniță APOSTOLACHE <i>Psaltirea lui David – Expresie lirică a Sfintei Scripturi.....</i>	19
---	----

Pr. Drd. Norbert CIUPAGEA <i>Contribuția Sfântului Teodor Studitul la revigorarea monahismului și îmbogățirea imnografiei bisericești.....</i>	35
---	----

**ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE –
PERSONALITĂȚI ȘI EVENIMENTE**

Pr. Petre Veniamin AVRAM <i>Bolnița Mănăstirii Cozia.....</i>	55
--	----

Pr. Cosmin-Constantin DOROBĂȚ <i>Începuturile presei bisericești românești. Vestitorul bisericesc – prima gazetă bisericească românească.....</i>	70
--	----

Dan Dumitru ANASTASESCU <i>Egumenii și stareții Mănăstirii Coșuna – Bucovățul vechi.....</i>	81
---	----

ÎNVĂȚĂTURA DE CREDINȚĂ

Dr. Stelian GOMBOȘ <i>Despre Împărtășirea continuă – ca hrană duhovnicească a preotului și a creștinului.....</i>	98
--	----

Pr. Drd. Cătălin-Andrei MATEI <i>Unitatea și multiplicitatea în teologhisirea Sfântului</i>	
--	--

Atanasie cel Mare.....129

SFINȚII PĂRIȚI ÎN ACTUALITATE

Dr. Andrei Ion POPESCU

Dimensiunile hagiografice și liturgice ale unei tipărituri grecești închinată Sfântului Grigorie Decapolitul din Valahia sfârșitului de secol XVII.....143

Drd. Ioan-Aron-Stelian LĂZĂROIU

Vârstele vieții spirituale în raport cu paradigma Sfântului Antonie de la Iezerul 163

TEOLOGI ȘI TEOLOGIE

Pr. Dr. Mircea NINCU

Ortodoxia ca model de unitate pentru comunitatea națiunilor europene 176

Pr. Drd. Sergiu Andrei DANCIU

Pacea și războiul în Coran.....198

Prof. Gabriela Mihaela VAETIȘI

Semnificația vestimentației monahale.....220

PEDAGOGIE ȘI EDUCAȚIE

Prof. Dr. Iuliana GHEORGHE

Instituția de Învățământ Preuniversitar – organizație educațională (II).....231

Arhid. Prof. Dr. Ionuț-Adrian PĂTULARU

Religia și interculturalitatea în contextul învățământului preuniversitar postdecembrist (Studiu de caz: creștinism, islam și iudaism).....266

CONTENTS

His Eminence Acad. PhD Prof. IRINEU POPA
Archbishop of Craiova and Metropolitan of Oltenia
Pastoral letter for the Nativity of the Lord.....10

THE SOLEMN YEAR

**“The Solemn Year of pastoral care of the elderly” and
“The commemorative year of hymnographers and religious
singers (psalts)”**

Fr. PhD Lecturer Ioniță APOSTOLACHE
*Psalms of David –
Lyrical expression of The Holy Scripture* 19

Fr. PhD (c) Norbert CIUPAGEA
*The contribution of Saint Theodore the Studite to the revival of monasticism
and the enrichment of church hymnography*.....35

**THE HISTORY OF THE ROMANIAN ORTHODOX CHURCH –
PERSONALITIES AND EVENTS**

Fr. Petre Veniamin AVRAM
The Monastic infirmary Of Cozia Monastery.....55

Fr. Cosmin-Constantin DOROBĂȚ
*The beginnings of the Romanian church press. „Vestitorul bisericesc” – the
first Romanian church newspaper*.....70

Dan Dumitru ANASTASESCU
The Abbots of The Coșuna – Bucovățul vechi Monastery.....81

TEACHING THE FAITH

PhD Stelian GOMBOȘ
*About the Holy Communion - as spiritual food for the priest and the
Christian*.....98

Fr. PhD (c) Cătălin-Andrei MATEI

<i>Unity and multiplicity in the theologizing of the Saint Athanasius the Great.....</i>	129
--	-----

THE HOLY FATHERS IN CURRENT TIMES

PhD Andrei Ion POPESCU <i>The hagiographic and liturgical dimensions of a Greek print dedicated to St. Gregory of Dekapolis from Wallachia at the end of the 17th century...143</i>	143
--	-----

PhD (c) Ioan-Aron-Stelian LĂZĂROIU <i>The Stages of The Spiritual life according to Saint Anthony of Iezer.....</i>	163
--	-----

THEOLOGISTS AND THEOLOGY

Fr. PhD Mircea NINCU <i>Orthodoxy as a model of unity for the community of European nations .....</i>	176
--	-----

Fr. PhD (c) Sergiu Andrei DANCIU <i>Peace and War in the Qur'an .....</i>	198
--	-----

Prof. Gabriela Mihaela VAETIȘI <i>The meaning of monastic clothing .....</i>	220
---	-----

PEDAGOGY AND EDUCATION

Prof. PhD Iuliana GHEORGHE <i>Pre-university Education Institution – educational organization (II).....</i>	231
--	-----

Arhid. Prof. PhD Ionuț-Adrian PĂTULARU <i>Religion and interculturality in the context post-december pre-university education (Case Study: Christianity, Islam and Judaism).....</i>	266
---	-----

**RELIGIA ȘI INTERCULTURALITATEA ÎN CONTEXTUL
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR POSTDECEMBRIST
(Studiu de caz: creștinism, islam și iudaism)**

**Arhid. Prof. Dr. Ionuț-Adrian
PĂTULARU¹**

Abstract: Fenomenul interculturalității și interreligiozității este unul delicat și complex în același timp, fiind nevoit să îndeplinească toți factorii legați de un anumit tip de educație centrat pe respectarea valorilor celor din jur și oferirea de sprijin moral, și uneori chiar material, pentru ca împreună să ne descoperim ca parte integrantă a unei moșteniri universale. Elevii din familii musulmane și evreiești au adus o valoare adăugată interculturală și spirituală, întrucât au acceptat să vină la ora de Religie Ortodoxă și să vorbească despre tradiția și spiritualitatea culturii lor într-o lume divizată, fără a-și pierde identitatea culturală sau religioasă, doar pentru o mai bună cunoaștere și respectare a valorilor care definesc religiile și culturile noastre. Punțile interculturale și interreligioase ne-au făcut să ne ascultăm, să ne apreciem și să vedem cu ochii minții dincolo de anumite ziduri care ne pot înconjura societatea prea grăbită pentru a-și redescoperi valorile. Am putea spune că această experiență a reprezentat un reper al interculturalității acestei instituții, un reper pe care cu recunoștință îl putem oferi ca model de cercetare aplicată multidisciplinară (sociologică, antropologică, istorică sau teologică).

---

¹ Cadru didactic la Școala Gimnazială „Traian” din Craiova.

Cuvinte-cheie: *religie, intercultural, cultural, islam, iudaism, societate, ideologie, școală, tradițional.*

1. Introducere

Societatea românească postdecembristă a traversat o serie de lumini și umbre, care pot fi regăsite în ansamblul lor, mai ales în ceea ce putem denumi fenomenul educației. Disciplina *Religie Ortodoxă* a reprezentat un barometru al unei societăți, care pe de-o parte și-a revendicat pilonii creștini pe care a fost construită Europa și România ca parte integrantă a acestei culturi europene, iar pe de altă parte asistăm la un asalt furibund, mai ales în ultima perioadă, asupra valorilor creștine, care în viziunea unor așa-zii progresiști ar arunca societatea românească într-o zonă a conceptului medieval, retrograd și deopotrivă necompetitiv. Prin aceste concepte dihotomiste, progresismul a reacționat față de disciplina *Religie Ortodoxă*, uitând că de fapt primele forme ale învățământului din această țară au fost generate de către Biserică, fiind instituția care și-a asumat un rol profund educativ în conștiința națională, așa cum o definea și marele nostru poet național, Mihai Eminescu. Ora de *Religie Ortodoxă* întrunea cumva o aducere în fața societății, reprezentată de tinerele generații, a acelei ape proaspete din izvorul Blândului nostru Învățător, Iisus Hristos, dătătoare de speranță și viață veșnică: „Că oricine vă va da să beți un pahar de apă în Numele meu, fiindcă sunteți ai lui Hristos, adevăr vă spun că nu-și va pierde răsplata”².

---

² Evanghelia după Marcu 9, 41 (pe parcursul lucrării voi cita din Biblia sau Sfânta Scriptură tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Editura I.B.M.B.O.R, București, 2007).

Christos Yannaras remarca într-un mod cu totul excepțional rolul Ortodoxiei românești ca o formă a educației contemporane, fiind „încărcată de o datorie enormă, aceea de a prezenta Europei actuale o alternativă spirituală” ([YANNARAS](#), 1995, p. 29). La rândul său, Papa Ioan Paul al II-lea, într-unul dintre discursurile sale, amintea că Europa de astăzi s-a dezis prea repede de valorile creștine, uitând că de fapt pe pilonii moralei creștine s-a ridicat acest edificiu al omului european.

Necesitatea unui dialog religios în societatea contemporană este după părerea părintelui profesor dr. Adrian Boldișor esența unei societăți mature care își dorește să cunoască și să respecte toate formele culturale și spirituale întâlnite³.

Societatea românească în cei aproape 45 de ani de comunism (1945-1989) a încercat să demoleze orice tip de educație și morală creștină, asumându-și rolul experimentului „omului nou” sau al „omului stahanovist” (care muncește până la epuizare fără să gândească!), o paralelă doctrinară a „ubermanchului” nazist, într-un așa-numit paradox în care extremismele se regăsesc. Sistemul comunist a eșuat într-un mod lamentabil, întrucât întregul său edificiu corupt și oligarhic s-a prăbușit sub imensa greutate a „autosuficienței”, care l-a erodat din interior.

Mircea Eliade constata că „dintr-o perspectivă iudeo-creștină s-ar putea spune că nonreligia echivalează cu o nouă cădere a omului, omul areligios pare aș fi pierdut capacitatea de a trăi conștient religios” ([ELIADE](#),

---

³ Adrian BOLDIȘOR, *Importanța și actualitatea dialogului interreligios pentru lumea contemporană: istorie, perspective, soluții*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2015, p. 127; IDEM, „Orthodox-Christianity and Judaism in Dialogue – Modern and Contemporary Period –”, în vol.: *3rd International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts, SGEM 2016*, Published by STEF92 Technology Ltd., Sofia, Bulgaria, 2016, pp. 745-752.

1995, p. 185). Chiar și în perioadele totalitare, sacrul nu a putut fi scos din etosul poporului român, ci el mai degrabă a fost distorsionat sau contorsionat în funcție de parametrii sociali. Sistemul educației comuniste a desacralizat lumea în care trăiau strămoșii noștri, fiind nevoit să adopte un comportament contrar celui dinainte, dar pe care îl simțea mereu prezent sub o formă sau alta, gata să izburnească din adâncul ființei poporului ([ELIADE](#), 1995, p. 178).

Am făcut această incursiune, plecând de la perioada comunistă, pentru a marca un moment de debut în învățământul românesc posdecembrist, referitor la redeschiderea porților educației pentru disciplina *Religie Ortodoxă*, de care societatea fusese văduvită.

Primii pași postdecembriști au fost nesiguri, de tatonare și consecvență privind acceptarea de către școală a unor valori creștine naționale, dar și europene, de care societatea în ansamblul său avea nevoie, dar pe care nu era pregătită să le accepte atât de repede. Întreg acest travaliu a durat destul de mult până la acceptarea *Religiei Ortodoxe* în trunchiul comun al disciplinelor umaniste „Om și societate” de către Ministerul Educației Naționale, statut care a oferit o oarecare liniște, dar înaintea unor alte furtuni. Ne amintim cu o oarecare detașare astăzi de o serie de abuzuri din partea directorilor care nu acceptau *Religia Ortodoxă* în școală, considerând-o „o unealtă a Bisericii și a popilor, care doreau să îndoctrineze copiii”, sau un fel de experiment educațional fără rost și fără prea multe șanse, aglomerând fenomenul educațional în școală.

De fapt, acești lideri educaționali erau în mare parte foștii lideri educaționali comuniști, educați de sistemul materialismului științific-dialectal al conceptului marxist ([MARX](#), 1957, p. 75) (Religia este opiu pentru popor!) și care nu acceptau nicio formă de exprimare a spiritualității,

având pretenția de altă tipologie, cea a „omului nou”, dezbrăcat de orice formă a spiritului.

Un alt fenomen oarecum similar în esența sa a fost semnalat chiar acum câțiva ani, în ultima perioadă postdecembristă, printr-o încercare a demonetizării acestei discipline printr-o serie de acțiuni a unor ONG-uri de tip „neomarxist”, dorindu-și o societate modernă, fără promovarea valorilor creștine naționale, care din punctul lor de vedere contravine doctrinei globalizante, europene. Aceste forme sociale, la rândul lor, pot fi catalogate într-o literatură de specialitate ca structuri de „religii laice” ([KERNBACH](#), 1987, p. 254), intrând într-o dispută cu religiile istorice și autentice, consacrate de-a lungul istoriei, și care își rezervă un statut defensiv al educării societății. Aceste etape distincte pot fi regăsite pe parcursul celor peste 30 de ani de învățământ postdecembrist.

Nevoia de interculturalitate și interreligiozitate a acționat cu preponderență în cazurile în care în procesul educativ pot fi întâlnite mai multe culturi sau religii, care pot sta sub aceeași agoră a educației, construind punți ale dialogului și descoperirii valorii celuilalt. Fenomenul sincretismului cultural, precum și cel religios poate fi regăsit, fără ca vreo cultură sau religie să-și piardă identitatea în acest context: „A fi sau mai degrabă a deveni om înseamnă a fi religios” ([ELIADE](#), 1992, p. 15). De fapt, existența umană este în esența sa un fenomen al sincretismului, regăsit pe tot parcursul istoriei sale.

2. Analiză privind fenomenul intercultural regăsit la Școala „Traian” din perspectiva disciplinei „Religie Ortodoxă” într-un dialog cu islamul și iudaismul

Începuturile istoriei Școlii Gimnaziale „Traian” din Craiova sunt consemnate încă din toamna anului 1879, funcționând cu o singură clasă

(clasa I cu 34 de elevi) în casa parohială a Bisericii „Sfântul Nicolae”-Belivacă din Craiova, fiind una dintre cele mai vechi și tradiționale școli craiovene regăsite în Mahalaua „Trăistari”. Această instituție a apărut ca o necesitate demografică, fiind o anexă a Școlii „Obedeanu”, cea mai veche școală din Oltenia (1775) și a doua ca vechime din Principate, după Colegiul „Sfântul Sava”.

Ulterior, prin Ordinul 13712 din 15 octombrie 1880, școala și-a primit autonomia ([S.J.A.N. DOLJ](#), 1880-1889, F.12-15), funcționând timp de 29 de ani în casa parohială a Bisericii „Sfântul Nicolae”- Belivacă, fapt ce ne demonstrează că Biserica a avut un rol determinant în ceea ce privește educația societății românești. Primul director, preotul-institutor Demetriu Iliescu, s-a adresat Ministerului Instrucțiunii Publice, pentru ca această școală să primească denumirea „Traian”, ceea ce s-a și întâmplat prin Ordinul 15324 din 8 noiembrie 1882. Școala s-a mutat pe actualul amplasament în anul 1908, când a fost ridicat noul sediu la inițiativa vizionarului învățământului românesc modern, Spiru Haret.

Am făcut această scurtă incursiune în istoria școlii pentru a scoate în evidență faptul că această instituție, precum și învățământul românesc în ansamblul său au fost susținute de către Biserica Ortodoxă Română, care și-a asumat misiunea nobilă de a educa societatea alături de dascăli români. Remarcăm faptul că primii cinci directori ai Școlii nr. 6 de Băieți „Traian” în perioada 1879-1908 au fost preoți ortodocși, care aveau și rolul de învățători în școlile publice românești (pr. Demetriu Iliescu, pr. Demetriu Gerota, pr. Petre Petruțian, pr. D. Ionescu, pr. Ion Murgășan) ([S.J.A.N. DOLJ](#), 1880-1889, F.21).

După perioada comunistă (1945-1989), disciplina *Religie Ortodoxă* a încercat să-și revendice, cu pași timizi, statutul sau mai degrabă dreptul

legitim de a se afla în instituția la care pusese primii piloni ai fundației. Nu a fost deloc ușor, pentru că, așa cum remarcam, se venea după o perioadă grea a totalitarismului ideologic, iar *Religia Ortodoxă* în școală era privită cu o oarecare neîncredere, fiind catalogată „o nouă Cenușăreasă”. Însă această disciplină și-a asumat încet, dar sigur misiunea de a ajuta la modelarea societății românești prin educarea tinerelor generații în spiritul valorilor creștine naționale, dar și europene.

Încă din anii 2000, aflându-mă în această instituție, am fost martor la un fenomen pe care aș putea să-l definesc ca fiind un adevărat model intercultural și interreligios, în sensul în care disciplina *Religie Ortodoxă* a primit în agora sa peste 100 de elevi de religie musulmană și mozaică (90% islamiști și 10% mozaici). În mare parte, elevii musulmani proveneau din familii mixte, tații lor fiind originari din țări ale Orientului Apropiat sau Africii (Siria, Iran, Irak, Maroc, Tunis, Libia, Egipt, Liban, Turcia etc.), care veniseră în România la studii în perioada anilor '80, în special la facultățile de medicină și care se căsătoriseră la rândul lor cu românce. Islamul fiind o religie ireductibilă la polimorfie religioasă, m-am așteptat ca acești elevi proveniți din familii musulmane să opteze pentru a nu veni la ora de *Religie Ortodoxă*, ci să ceară în conformitate cu legislația învățământului să li se pună la dispoziție o altă oră, care să nu influențeze într-un fel preceptele lor religioase. Elevii cu origini mozaice proveneau la rândul lor din Comunitatea Evreiască din Craiova, care în mare parte începând cu anii '50 a emigrat în Israel, SUA sau Europa.

În mod surprinzător, toți acești elevi musulmani și evrei din acea perioadă au primit acceptul părinților de a asista la ora de *Religie Ortodoxă*, mai mult, majoritatea fiind de acord să primească chiar note la această disciplină, precum ceilalți elevi. Purtând discuții directe cu părinții acestora,

am observat din partea lor o deschidere matură privind disciplina *Religie Ortodoxă*, ca pe o oră de cultură generală, care să pregătească într-un fel elevii pentru o viață interculturală și multiethnică în Europa. Fenomenul interculturalității la orele respective a fost abordat interdisciplinar, astfel, elementul cultural musulman și iudaic a fost descoperit într-un mod aparte de către elevii creștini ortodocși majoritari, care erau dornici să surprindă cât mai multe elemente definitorii ale acestor culturi multimilenare.

Fiecare elev musulman și evreu venea cu o poveste fascinantă a părinților și străbunilor, unii dintre aceștia trăind mulți ani în țările de proveniență ale părinților lor. Aveau atâtea amintiri despre tradițiile și obiceiurile culturii lor ancestrale, încât fenomenul intercultural a căpătat noi valențe. Dialogurile noastre au plecat printr-o perspectivă a acceptării celor de lângă noi, indiferent de religie, politică, statut social sau etnie. Am observat că elevii de religie musulmană și mozaică nu au renunțat la religia și cultura lor, din contră au devenit mai responsabili, învățând să conviețuiască și să respecte valorile creștine, musulmane și mozaice, în același timp, trăind într-o societate multiculturală și interreligioasă în care trebuia într-un fel să se adapteze sau, în mod contrar, să se enclavizeze.

Acest număr mare de elevi musulmani și evrei a fost regăsit între 2000-2012, iar după această perioadă, efectivul a scăzut, ca o consecință a migrației acestor familii. Majoritatea elevilor musulmani și evrei erau foarte bine pregătiți și instruiți la toate disciplinele, dar și foarte respectuoși, ca dovadă fiind faptul că ulterior au devenit studenți la cele mai prestigioase universități din Europa și SUA.

În acest context, am avut bucuria și onoarea să fac o recomandare scrisă, conform protocolului universitar, pentru unul dintre foștii mei elevi musulmani la Universitatea Columbia (SUA), devenind unul dintre cei mai

reprezentativi studenți ai acestei instituții. Legăturile cu foștii mei elevi musulmani și evrei au continuat pe parcursul anilor, colaborând pentru diferite proiecte la Universitatea din Boston (SUA), London School of Economics (UK), Imperial College (UK), EPFL Lausanne (Elveția), ETH Zürich etc.

După ceva ani, ne-am amintit cu emoție de momentele în care ne regăseam la ora de *Religie Ortodoxă* de la Școala „Traian”, ca o formă sinceră a exprimării interculturalității și interreligiozității, promovând punțile trainice între oameni, culturi și religii.

3. Concluzii

Ortodoxia și-a deschis larg porțile cunoașterii printr-un real dialog cu celelalte religii întâlnite în spațiul contemporan, în special cu cele două religii monoteiste care împărtășesc aceleași rădăcini (religia iudaică și religia islamică), într-o notă a maturității sale și mai ales a asumării unui statut de partener pe care te poți baza în orice situație ([BOLDIȘOR, 2019](#)).

Fenomenul interculturalității și interreligios este unul delicat și complex în același timp, trebuind să întrunească toți factorii care țin de un anumit tip de educație centrat pe respectarea valorilor celor de lângă noi și oferirea unui suport moral și uneori chiar material pentru ca împreună să ne descoperim ca parte integrantă a unui patrimoniu universal. Elevii proveniți din familiile musulmane și evreiești au adus un plusvaloare interculturală și spirituală, din moment ce au acceptat să vină la ora de *Religie Ortodoxă* și să vorbească despre tradiția și spiritualitatea culturii lor într-o lume divizată, fără a-și pierde identitatea culturală sau religioasă, doar pentru a ne cunoaște și respecta mai bine valorile care ne definesc religiile și culturile.

Punțile interculturale și interreligioase ne-au făcut să ne ascultăm unii pe ceilalți, să ne apreciem și să vedem cu ochii minții dincolo de anumite ziduri, care pot înconjura societatea noastră prea grăbită să-și redescopere valorile. Am putea spune că această experiență a reprezentat un reper al interculturalității acestei instituții, reper pe care îl putem oferi cu grațitudine ca model de cercetare aplicată multidisciplinară (sociologică, antropologică, istorică sau teologică).

O societate matură bazată prin educație pe căutarea adevărului și a respectului față de valori este indisolubil legată de fenomenul interculturalității și multietnicității în care ne putem regăsi identitatea printr-un dialog sincer și fratern.

Am analizat în ultimii 25 de ani acest fenomen al interculturalității și interreligiozității în societatea și în școlile românești și am observat că există o anumită deschidere în funcție de anumiți parametri socioculturali cu care ne întâlnim. De obicei acolo unde trăiesc împreună mai multe etnii sau religii există o stare de emulație culturală și religioasă, ceea ce produce cu adevărat o construcție remarcabilă pentru societate, care se bazează pe încredere și elemente comune identitare. Cele trei religii monoteiste întâlnite în acest studiu legat de Școala „Traian” din Craiova au putut să stea laolaltă într-o armonie și respect deplin, tocmai pentru că s-au creat acele premise fundamentale într-un oraș multicultural și multietnic. Creștinii, evreii și musulmanii pot trăi împreună și colabora de la relații interpersonale până la cele instituționale. Credem că tocmai aceste relații interpersonale au reușit să dea valoare culturală și spirituală unei societăți. Modelul celor trei religii monoteiste întâlnite la Școala „Traian” din Craiova poate fi un model autentic românesc, dar și european. Astăzi Europa este într-o continuă mișcare demografică, dar și culturală și economică, iar religiile joacă și ele un

rol în acest puzzle sociologic, antropologic, cultural și interreligios. Numai printr-o cunoaștere deplină și un real dialog putem să mergem mai departe, având încredere în partenerii noștri, așa cum au și ei încredere în noi. Craiova este așa cum spuneam unul dintre orașele cele mai fecunde din punct de vedere intercultural și interreligios, cel puțin raportat la ultimele două secole. Avem această nobilă datorie de a descoperi elevilor noștri de alte confesiuni sau religii poduri interculturale și interreligioase, care pot construi o societate a normalității.

Bibliografie:

BIBLIA sau SFÂNTA SCRIPTURĂ, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2007.

*** S.J.A.N. Dolj, Fond Școala Primară de Băieți nr. 6 Traian din Craiova, Dosar nr.1, 1880-1889.

Lucrări de specialitate:

BOLDIȘOR, Adrian, *Importanța și actualitatea dialogului interreligios pentru lumea contemporană: istorie, perspective, soluții*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2015.

IDEM, *Ortodoxia ieri, azi, mâine. Teme intercreștine și interreligioase pentru secolul XXI*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2019.

IDEM, *Tratat de Istorie a Religiilor*, Editura Humanitas, București, 1992.

ELIADE Mircea, *Sacrul și Profanul*, Editura Humanitas, București, 1995.

KERNBACH Victor, *Biserica în involuție*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.

MARX Karl, *Capitalul*, volumul I-III, Ediția a III-a, Editura de Stat pentru Literatură Politică, București, 1957.

YANNARAS, Christos, *Ortodoxia în Europa*, Editura Trinitas, Iași, 1995.

**RELIGION AND INTERCULTURALITY IN THE CONTEXT
POST-DECEMBER PRE-UNIVERSITY EDUCATION
(Case Study: Christianity, Islam and Judaism)**

**Arhid. Prof. PhD. Ionuț-Adrian
PĂTULARU**

Abstract: The phenomenon of interculturality and interreligiousness is a delicate and complex one at the same time, having to meet all the factors related to a certain type of education centered on respecting the values of those around us and offering moral support, and sometimes even material, so that together we can discover ourselves as an integral part of a universal heritage. Students from Muslim and Jewish families brought an intercultural and spiritual added value, since they agreed to come to the Orthodox Religion class and talk about the tradition and spirituality of their culture in a divided world, without losing their cultural identity or religious, just to better know and respect the values that define our religions and cultures. Intercultural and interreligious bridges have made us listen to each other, appreciate each other and see with other eyes minds beyond certain walls that can surround our society too hasty to rediscover its values. We could say that this experience represented a landmark of the interculturality of this institution, a landmark that we can gratefully offer as a model of applied multidisciplinary research (sociological, anthropological, historical or theological).

Keywords: *religion, intercultural, cultural, islam, judaism, society, ideology, school, traditional.*